

**STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
W PARAFII ŚW. AP. PIOTRA I PAWŁA
W REMBIESZYCACH**

2 sierpnia 2024 roku

PREAMBUŁA

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku prawnego dotyczącego wprowadzenia we wszelkich instytucjach, w których przebywają dzieci, standardów ich ochrony przed krzywdzeniem [ustawa z dnia 28 lipca 2023 roku o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606)].

Ustawa nazwana „Ustawą Kamilka” zrodzona z odruchu solidarności ponad wszystkimi podziałami została bezzwłocznie przyjęta przez Kościół. Odpowiedź pasterzy, osób duchownych i kompetentnych świeckich od wielu lat zaangażowanych w ochronę dzieci oraz osób bezbronnych przed przemocą sprawiła, że Kościół jako jedna z pierwszych instytucji postanowił przyjąć i wdrożyć w swoich placówkach standardy ochrony dzieci przed przemocą. To zaangażowanie nie jest przypadkowe. Przez nie Kościół realizuje misję powierzoną mu przez Pana, aby nie zginęło żadne z tych najmniejszych. W oparciu o tę ewangeliczną misję uznaje, że dobro dziecka jest najważniejsze.

Parafia, jako podstawowa komórka instytucjonalna Kościoła, wyróżnia się specyficznymi obszarami działania. Odprawiane są w niej liczne nabożeństwa i uroczystości oraz sprawowane są sakramenty. Odwiedziny chorych oraz wizyty duszpasterskie dają okazję do wglądu m.in. w sytuację rodzinną, materialną parafian, również w kontekście zauważenia krzywdy i przemocy, a co za tym idzie dają możliwość podjęcia odpowiednich kroków zapobiegawczych lub interwencji. W parafii funkcjonują różne grupy duszpasterskie, odbywają się zbiórki ministrantów, lektorów, próby scholi, wyjazdy parafialne. Prowadzone są często kawiarenki parafialne, świetlice. Funkcjonują kancelaria parafialna oraz media parafialne. Istnieje rada parafialna, a parafia dysponuje i zarządza własnymi finansami.

W parafii zatrudniane są osoby świeckie lub siostry zakonne jako pracownicy parafialni lub posługujący jako wolontariusze. Dodatkowo w parafii i przy parafii funkcjonują często osoby, które potrzebują pomocy i jej szukają. Czasem też parafia użycza lub udostępniania pomieszczenia parafialne innym podmiotom zewnętrznym.

To w parafii głównie toczy się życie sakramentalne wiernych, a życie rodzinne wokół celebracji roku liturgicznego. Rodzice w zaufaniu przyprowadzają swoje dzieci do parafii i oczekują, że będą tam one bezpieczne.

Z tego powodu standardy ochrony małoletnich w obszarze parafialnym poszerzone zostały o ochronę osób dorosłych i nie dotyczy to wyłącznie osób zależnych, bezbronnych, lecz wszystkich. Mają one za zadanie chronić przed wszelkiego rodzaju nadużyciami, przed krzywdą, przemocą, w tym przed wykorzystaniem seksualnym. Działają w obie strony – chronią zarówno parafian, jak i osoby duchowne, pracowników i wolontariuszy parafii.

Rozdział I

STWORZENIE I ZACHOWANIE BEZPIECZNEGO ŚRODOWISKA W PARAFII

1. Akty i dokumenty na podstawie, których oparte są Standardy Ochrony Małoletnich

1.1. Kościelne

- Wytoczne Papieskiej Komisji ds. Ochrony Małoletnich *Universal Guidelines Framework*, Rzym 2024.
- Motu proprio *Vos estis lux mundi*, 09.05.2019, Rzym.
- Nowelizacja *Wytocznych dotyczących wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia*, 16.10.2019.

1.2. Państwowe

- Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 r. (Dz. U. 1964 Nr 9 poz. 59);
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606);

1.3. Międzynarodowe

- *Konwencja o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystaniem niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych*, 25.10.2007, Lanzarote.
- *Konwencja o ochronie praw dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.*

2. Polityka ochrony dotycząca zasad bezpieczeństwa i sposobów ochrony dzieci na terenie parafii

2.1. W przygotowaniu dokumentu uczestniczyły rodziny zaangażowane w duszpasterstwo parafialne.

2.2. W parafii został powołany i działa Zespół ds. Prewencji oraz wyznaczona jest tzw. osoba zaufana.

2.3. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” określa kwestie związane z:

- a. rekrutacją osób zaangażowanych w działania duszpastersko-katechetyczne,
- b. bezpiecznych relacji rówieśniczych oraz pomiędzy dorosłym a dzieckiem,
- c. bezpiecznego korzystania z Internetu,
- d. zasadami ochrony wizerunku i danych osobowych,
- e. sposobów reagowania w parafii na przypadki niewłaściwych zachowań lub przemocy,
- f. pomocą pokrzywdzonym.

2.4. Standardy ochrony są dostępne w parafii (strona www, gabłota, zakrystia, kancelaria) i podane do publicznej wiadomości także w wersji skróconej dla małoletnich.

Rozdział II

OBJAŚNIENIE TERMINÓW

1. Osoby zaangażowane w duszpasterstwo parafialne

a. **ksiądz / kapłan** - duchowny chrześcijański posiadający święcenia kapłańskie na mocy których spełnia funkcje kultowe i rytualne.

b. **duchowieństwo, kler** - biskupi, księża i diakoni.

c. **osoby konsekrowane** - osoby, które w sposób szczególny poświęcają życie Bogu. Łączy je konsekracja, która wiąże się ze złożeniem Bogu ślubów czystości oraz najczęściej również ubóstwa i posłuszeństwa, choć zależy to od formy życia konsekrowanego.

d. **osoba świecka** – członek Kościoła katolickiego i personel Kościoła inny niż biskupi, księża, diakoni i osoby zakonne.

e. **biskup** – biskup lub arcybiskup diecezjalny, ordynariusz ordynariatu i prałat Prałatury Personalnej Kościoła łacińskiego oraz hierarcha Kościołów wschodnich.

f. **proboszcz** – mianowany przez biskupa duszpasterz i zarządca parafii.

g. **personel kościelny** – duchowny, osoba zakonna lub inna osoba zatrudniona przez Kościół na podstawie umowy, podwykonawstwa, dobrowolnie lub nieodpłatnie.

h. **szafarz nadzwyczajny Komunii Świętej** – osoba wyznaczona do udzielania Komunii Świętej, gdy zabraknie odpowiedniej liczby szafarzy zwyczajnych.

i. **wolontariusz** – osoba, która na rzecz innych osób lub danej grupy społecznej, dobrowolnie i bezpłatnie świadczy pracę wykraczającą poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie. Określenie „bezpłatna” nie oznacza „bezinteresowna”, lecz „bez wynagrodzenia materialnego”.

2. Organizacja posługi Kościoła

a. **parafia** – określona wspólnota wiernych, utworzona na sposób stały w Kościele, nad którą pasterską pieczę powierza się proboszczowi.

c. **duszpasterstwo, w tym duszpasterstwo parafialne** – sytuacja, w której jedna osoba jest odpowiedzialna za dobro drugiej lub za wspólnotę wyznaniową. Wszelka praca polegająca na nadzorze lub wychowaniu dzieci jest dziełem duszpasterskim.

d. **duszpasterstwo pozaparafialne** – dzieła, które mogą działać przy parafiach, ale mają struktury pozaparafialne.

e. **klerykalizm** – postawa wobec duchowieństwa/osoby zakonnej charakteryzująca się nadmiernym szacunkiem i przekonaniem o ich wyższości moralnej.

3. Dzieci i osoby bezbronne

a. **dziecko** – osoba poniżej **18. roku życia**.

b. **wiek bezwzględnej ochrony** – wiek niższy niż wiek zgody. Czynność seksualna z osobą w wieku ochronnym jest wykorzystaniem seksualnym, a osoba dopuszczająca się jej i lub doprowadzająca do niej podlega odpowiedzialności karnej. W Polsce obecnie wynosi 15 lat.

c. **dziecko wykorzystane seksualnie** – każde dziecko w wieku bezwzględnej ochrony, jeśli osoba dojrzała seksualnie dopuszcza się zaangażowania dziecka w jakąkolwiek aktywność natury seksualnej, której intencją jest zaspokojenie osoby dorosłej.

d. **opiekun** – osoba sprawująca pieczę nad dzieckiem, uprawniona do reprezentacji dziecka oraz posiadająca władzę prawną do dbania o interesy osobiste i majątkowe innej osoby.

e. **zgoda opiekuna** – zgoda rodziców albo zgoda opiekuna, rodzica zastępczego lub opiekuna tymczasowego. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny (orzeczenie sądu opiekuńczego zastępuje zgodę rodziców).

f. **osoba dorosła bezbronna zgodnie z art. 1 ust. 2 b) Vos Estis Lux Mundi** – każda osoba znajdująca się w stanie niepełnosprawności, upośledzeniu fizycznym lub psychicznym albo pozbawiona wolności

osobistej, która w rzeczywistości, nawet sporadycznie, ogranicza ich zdolność zrozumienia, chęci lub przeciwstawienia się przestępstwu w inny sposób.

4. Przemoc i jej określenia

- a. **uwikłanie** – każda relacja, w której ktoś doświadcza strachu, poczucia winy, poczucia krzywdy, frustracji, zniewolenia, niemożności bycia sobą, nieszczerości, przemocy.
- b. **nadużycie** – postępowanie lub czyn niezgodny z przyjętymi normami postępowania.
- c. **nadużycie władzy** – nadużycie stanowiska, funkcji lub obowiązku w celu wykorzystania innej osoby.
- d. **przemoc duchowa** – odwoływanie się do przekonań religijnych i wiary osoby w celu wyrządzenia jej szkody.
- e. **przemoc domowa** – jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób, w szczególności narażające na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, naruszające godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym wolność seksualną.
- f. **zaniedbanie (wobec osoby dorosłej, starszej)** – niezapewnienie przez opiekuna środków niezbędnych do życia osobie, którą się opiekuje.
- g. **przemoc emocjonalna (dorośli)** – forma przemocy mająca miejsce w bliskich związkach. Przemoc emocjonalna jest definiowana jako molestowanie, które ma miejsce, gdy dana osoba jest poddawana działaniom mającym na celu jej kontrolowanie, z zamiarem wyrządzenia jej krzywdy.
- h. **bullying** – znęcanie, zastraszanie, prześladowanie werbalne, społeczne, a także fizyczne.
- i. **gaslighting** – przemoc psychiczna polegająca na manipulowaniu drugą osobą w taki sposób, że ofiara przemocy z czasem przestaje ufać swoim osądom, staje się zalękniona i traci zaufanie do swojej pamięci czy percepcji.
- j. **grooming (wobec dorosłego)** – zachowania mające na celu izolację osoby, uczynienie jej zależną, skłonną do zaufania i bardziej podatną na agresywne zachowanie.
- k. **seksizm** – uprzedzenie lub dyskryminacja ze względu na płeć.
- l. **seksualizacja** – uprzedmiotowienie osoby.
- ł. **cyberprzemoc** – wszelka przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

5. Osoby dotknięte krzywdą lub niewłaściwym zachowaniem

- a. **osoba pokrzywdzona** – osoba fizyczna lub prawna, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przestępstwo (art. 49 §1 k.p.k.).
- b. **osoby pokrzywdzone przemocą w rodzinie** – osoby najbliższe, inne osoby pozostające w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc (art. 115 §11 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).
- c. **skarżący** – każda osoba składająca skargę, która może zawierać zarzut, podejrzenie, obawę lub zgłoszenie naruszenia prawa.
- d. **pozwany** – osoba, na którą złożono skargę.
- e. **oskarżony** – osoba, której postawiono zarzuty karne.
- f. **przestępca seksualny** – osoba, która przyznała się do wykorzystania seksualnego lub której odpowiedzialność za wykorzystanie została orzeczona przez właściwy sąd i/lub procedurę kościelną.

6. Zespół ds. Prewencji i jego działalność

- a. **osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci** – osoba wyznaczona przez przełożonego danego dzieła duszpasterskiego, danej grupy parafialnej, np. ministrantów, sprawująca nadzór nad prawidłowym stosowaniem standardów ochrony dzieci.
- b. **osoba zaufana** – osoba wyznaczona przez przełożonego danego dzieła duszpasterskiego, ciesząca się zaufaniem i odpowiednio przygotowana, odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach dotyczących przemocy.
- c. **osoba odpowiedzialna za interwencję** – zarządca placówki (proboszcz) odpowiedzialny za podejmowanie interwencji w przypadku zaistnienia przemocy.
- d. **kompetencje miękkie** – umiejętności psychospołeczne, np. komunikatywność, asertywność.
- e. **konflikt interesów** – sytuacja, w której powstaje konflikt pomiędzy obowiązkami służbowymi danej osoby a jej prywatnymi interesami, który może mieć wpływ na wykonywanie tych obowiązków.

- f. **lojalność środowiskowa** – silna lojalność wobec grupy ludzi, przełożonego, która może przyjmować formy pozytywne lub negatywne.
- g. **dane osobowe** – wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania żyjącej osoby fizycznej.
- h. **wniosek o wgląd w sytuację rodziny** – pismo może zostać złożone przez każdą osobę fizyczną i prawną, która chce, aby sąd zbadał aktualną sytuację rodzinną. Wniosek nie podlega żadnej opłacie sądowej, może być złożony w każdej chwili i w przypadku jego odrzucenia przez sąd nie rodzi żadnych negatywnych konsekwencji wobec wnioskodawcy.

7. Formy przemocy wobec dziecka

- a. **przemoc fizyczna** to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.
- b. **przemoc psychiczna i emocjonalna** to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja wobec dziecka, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania.
- c. **zaniedbywanie dziecka** to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych/psychicznych powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju.
- d. **narażenie na przemoc w rodzinie** – forma psychicznego znęcania się nad dzieckiem, w której dziecko jest obecne – słyszy lub widzi – gdy inny członek rodziny doświadcza przemocy.
- e. **wykorzystywanie seksualne dziecka** –włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa.
- f. **przemoc rówieśnicza**–dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych. Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców.

Rozdział III

KODEKS ZACHOWAŃ

1. Relacja dorosły - dziecko

1.1. Zasady chroniące w kontakcie bezpośrednim:

- Wszystkie spotkania z dziećmi na terenie parafii powinny być organizowane w miejscach oficjalnych, ogólnodostępnych i do tego przygotowanych.
- Nie można przebywać z dzieckiem sam na sam w warunkach odizolowanych. Jeżeli dobro dziecka wymaga indywidualnego spotkania, nie może się ono odbywać w sekrecie (zalecane powiadomienie rodziców lub przełożonego) i w warunkach odizolowanych.
- Osoba przeprowadzająca spotkanie powinna zatroszczyć się o transparentność (np. przeszkłone lub uchylone drzwi pomieszczenia, które nie mogą być zamknięte na klucz, obecność innych osób w bezpośrednim pobliżu, powiadomienie innych osób o spotkaniu). Indywidualnych spotkań z dziećmi nie wolno w nieroztropny sposób mnożyć ani przedłużać. Spotkania takie nie powinny odbywać się w godzinach późnych lub nieodpowiednich, z zachowaniem roztropności przy planowaniu spotkań formacyjnych czy modlitewnych dla dzieci i młodzieży.
- Dzieci nie mogą same przebywać w pomieszczeniach mieszkalnych osób duchownych. Nie powinny też towarzyszyć duszpasterzom w miejscach lub w sprawach niezwiązanych ze sprawowaniem posługi lub formacją.
- Dzieci powinny zawsze pozostawać pod opieką osoby dorosłej. Podczas pełnienia funkcji wychowawczych opiekunowie nie mogą pozostawać pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych ani przyjmować ich w obecności dzieci.
- Dzieci na terenie parafii nie mogą przebywać pod wyłączną opieką innego dziecka, chyba że inaczej stanowią regulaminy religijnych ruchów duszpasterstwa pozaparafialnego, w tym wypadku stosuje się standardy opracowane przez te grupy. Osoby te powinny być odpowiednio uformowane, przygotowane i pełnić posługę pod okiem dorosłych.
- Jeśli spotkania formacyjne, np. przygotowanie do bierzmowania, odbywają się w domach wybranych rodzin, również muszą być przeprowadzane w grupie, nigdy indywidualnie.
- Zakazuje się przewożenia dzieci prywatnymi samochodami, zwłaszcza w pojedynkę, bez wiedzy i wyraźnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych.
- Niestosowne jest skracanie dystansu przez przechodzenie na „ty” osoby dorosłej z dzieckiem.
- W prywatne życie dziecka wolno ingerować tylko w takim wymiarze, w jakim wymaga tego konkretny problem.
- W przypadku konieczności podjęcia rozmów na temat seksualności należy wykazać się delikatnością i roztropnie rozeznaczyć, czy takiej rozmowy nie powinien przeprowadzić specjalista.
- W obecności dzieci nie wolno wypowiadać treści i żartów o podtekście seksualnym. Zabronione jest prezentowanie dzieciom treści obscenicznych, erotycznych, pornograficznych lub mających podtekst seksualny, zawierających sceny brutalnej przemocy bądź nieodpowiednich do wieku i wrażliwości odbiorców w jakikolwiek sposób i za pomocą jakiegokolwiek urządzenia.
- Niedozwolone jest stosowanie przemocy fizycznej oraz psychicznej, takiej jak: poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, dokuczanie, szykanowanie, znęcanie się, zarówno w bezpośrednich kontaktach, jak i za pośrednictwem mediów społecznościowych.
- Niedopuszczalne są wszelkiego rodzaju nadużycia duchowe.
- Każdy przypadek przemocy fizycznej, psychicznej (emocjonalnej) czy seksualnej pomiędzy dziećmi wymaga natychmiastowej reakcji ze strony opiekunów.
- Nie wolno dotykać dzieci wbrew ich woli ani w sposób nieadekwatny do relacji duszpasterskich lub wychowawczych.

1.2. Zachowania niedozwolone to wszelkie formy zachowania wobec dzieci, które oddziałują w ich wolność i integralność fizyczną lub psychiczną, wywołując poczucie dyskomfortu, lęku, poczucia braku bezpieczeństwa, zażenowania, wstydu, a w szczególności:

- wszelkie formy okazywania niechcianej czułości;
- dotykanie miejsc intymnych (choćby przez bieliznę lub odzież);
- pocałunki;
- mocne i zamykające uściski, uniemożliwiające przerwanie kontaktu;
- klepanie po pośladkach, udach, kolanach, głowie;
- łaskotanie lub mocowanie się w dużej bliskości cielesnej;
- masaże;
- sadzanie na kolanach;
- kładzenie się lub spanie obok;
- używanie wulgaryzmów.
- częstowanie dzieci tytoniem, alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi, posiadania środków niedozwolonych przez prawo. Nie wolno również tolerować ich posiadania oraz zażywania przez dzieci.

1.3. Zasady ochrony dotyczące wyjazdów organizowanych przez parafię:

- zapoznać rodziców lub opiekunów prawnych dzieci z harmonogramem prowadzonych spotkań;
- zadbać o wyrażenie przez nich zgody w formie pisemnej na udział w spotkaniach;
- ustalić zasady odbioru dzieci;
- ustalić zasady komunikacji elektronicznej z dziećmi;
- wszystkie formy zorganizowanego czasu, a w sposób szczególny wypoczynku dzieci powinny być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- na wyjazdy grupowe należy uzyskać pisemną zgodę rodziców lub opiekunów prawnych, po uprzednim zapoznaniu ich z ramowym planem działania i zasadami jego organizacji (regulaminem). Podczas wyjazdu rodzice lub opiekunowie prawni mają prawo do kontaktu ze swoim dzieckiem oraz z jego opiekunem;
- podczas wyjazdów parafialnych opiekunowie nie powinni nocować w tym samym pomieszczeniu co podopieczni. W sytuacji szczególnej, wymagającej od opiekuna pozostania w nocy w pomieszczeniu z wychowankiem, powinien on o tym fakcie zawiadomić inną osobę dorosłą, kierownika wyjazdu oraz, jeśli to możliwe, rodzica lub opiekuna prawnego wychowanka. Jeśli wyjazd przewiduje noclegi zbiorowe, organizator zawiera informację na ten temat w regulaminie. Szczególnie zadbać należy o ochronę dzieci w toaletach, łazienkach, przebieralniach czy szatniach. (**Załącznik 5_Oświadczenie organizatora wypoczynku**)

2. Relacja dziecko - dziecko

2.1. Równe traktowanie i szacunek dla każdej osoby:

- traktuj innych tak, jak chcesz, aby inni traktowali Ciebie.
- pamiętaj, że każda osoba jest kimś wyjątkowym i szczególnie obdarowanym przez Boga. Należą się jej szacunek i troska o jej dobro.
- bądź tolerancyjny – szanuj odmienny wygląd, przekonania, poglądy i cechy rówieśników.
- pamiętaj, że przez różnorodność wzajemnie się ubogacamy.
- masz prawo do zabawy i relacji z każdym dzieckiem, ale pamiętaj, że nie zawsze inne dziecko ma chęć do kontaktu z Tobą w danym momencie.
- zachowaj otwartość i bądź wrażliwy na wszystkie osoby, nawet jeśli nie należą do grona Twoich najbliższych przyjaciół. Nie wykluczaj ich ze wspólnych działań, rozmów i szkolnych aktywności.

2.2. Zasady komunikacji między dziećmi:

- zachowuj życzliwość i szacunek wobec koleżanek/kolegów.
- pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, o ile nie naruszają one dobra innych osób.
- słuchaj innych, gdy mówią.
- zachowuj kulturę słowa w każdej sytuacji.
- stosuj formy grzecznościowe.

- pytaj o zgodę na kontakt fizyczny (przytulenie, pogłaskanie).

2.3. Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni:

- szanuj rzeczy osobiste i mienie innych osób.
- zapytaj, jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz.
- nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych osób bez ich zgody.
- nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku innych osób bez ich wyraźnej zgody.
- pamiętaj, że każdy ma prawo do przestrzeni osobistej. Jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to. Naruszanie tej przestrzeni może rodzić konflikty.

2.4. Zakaz stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie:

- nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś czułby się celowo pomijany, izolowany.
- nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie kolegi/koleżanki naruszają jego/jej integralność fizyczną.
- szanuj przestrzeń intymną kolegów/koleżanek. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- nie wyśmiewaj, nie obgaduj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj kolegów/koleżanek.
- nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach kolegów/koleżanek.
- nie zwracaj się w sposób wulgarny do innych.
- pamiętaj, że żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli tak jest, natychmiast zakończ taką zabawę słowną.
- nie narażaj siebie i innych uczniów na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu fizycznemu czy psychicznemu.
- nie wyrażaj negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
- nie zabieraj rzeczy należących do innych bez ich zgody.

2.5. Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów:

- wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę. Zastanów się, co chcesz osiągnąć. Jeśli to możliwe, podejmij spokojną rozmowę z drugą stroną.
- powiedz, co według Ciebie jest problemem, co przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz.
- słuchaj drugiej osoby. Dopytaj o jej odczucia i oczekiwania.
- upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie do swoich odczuć.
- wspólnie wymyślcie rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony.
- jeśli nie uda się Wam dojść do porozumienia, poproś o pomoc osobę dorosłą. Nie rozwiązuj konfliktu samodzielnie.
- nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda. Zawsze poinformuj o tym osobę dorosłą.

3. Wymagania od zewnętrznych instytucji/osób

3.1. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich **na organizatorze działalności wskazanej w ustawie**, w której biorą udział małoletni ciąży **obowiązekweryfikacji zaproszonej osoby/osób w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym**.

3.2. Na podstawie art. 21 ust. 3 ustawy z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich **osoba zaproszona przedkłada organizatorowi działalności wskazanej w ustawie** informację z **Krajowego Rejestru Karnego** (wystarczy kopia potwierdzona za zgodność z oryginałem).

4. Zasady ochrony w przestrzeni wirtualnej

4.1. Obowiązek zapewnienia bezpiecznego poruszania się w Internecie

Parafia zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, powinna wdrożyć środki bezpieczeństwa uniemożliwiające dostęp do treści stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju. Na urządzeniach umożliwiających dostęp do Internetu powinno być zainstalowane i aktualizowane oprogramowanie filtrujące treści, zaś korzystanie z Internetu powinno być monitorowane przez

wyznaczoną osobę przynajmniej w sposób umożliwiający ustalenie, kto, kiedy i z jakich treści korzystał.

4.2. Szacunek w kontaktach wirtualnych i zakaz cyberprzemocy respektowany przez użytkowników Internetu:

- szanuj innych i traktuj ich tak, jak chcesz, by traktowali Ciebie – dotyczy to wszystkich typów Twojej aktywności w sieci. Po drugiej stronie ekranu jest drugi człowiek.
- pamiętaj, że cyberprzemoc często zaczyna się od tzw. „niewinnych żartów”. Nie każdy ma takie samo poczucie humoru. Uważaj na to, co piszesz i co publikujesz, w Internecie nic nie ginie. W świecie wirtualnym łatwo poruszyć lawinę wzajemnych niechęci, co może doprowadzić do konkretnej formy przemocy.
- nie udostępniaj kontaktów do innych osób (telefonicznych, mailowych) bez ich zgody.
- dbaj o swój oraz innych wizerunek w sieci – nie publikuj wrażliwych danych, powierzonych ci informacji oraz zdjęć i filmów ośmieszających innych. Szanuj ich prywatność.
- chroń intymność swoją i innych. Nie wysyłaj i nie udostępniaj zdjęć lub filmów, które by ją naruszały.
- sprzeciwiaj się hejtowi, sam nie publikuj obrażających i agresywnych komentarzy oraz reaguj, gdy zauważysz, że ktoś jest poniżany w Internecie. Nie przesyłaj dalej ośmieszających wiadomości. Zgłoś takie działania odpowiednim osobom.
- nie prowokuj innych do niepotrzebnych, nieuzasadnionych kłótni.
- nie wykluczaj swoich rówieśników z grup w mediach społecznościowych z powodu swoich prywatnych niechęci.
- nie podszywaj się w Internecie pod inne osoby. Takie zachowanie w cyberprzestrzeni jest kradzieżą tożsamości. To jest przestępstwo.
- jeżeli zauważysz, że ktoś nie wylogował się ze swojego konta, nie wykorzystuj tej sytuacji do działań, które przyniosłyby mu szkodę, ale życzliwie poinformuj go o jego nieuwadze.
- pamiętaj, że groźby, pomówienia, nawoływanie do nienawiści, prześladowanie, ośmieszanie w cyberprzestrzeni także są karalne. Twoje działania w sieci nie są anonimowe.

5. Ochrona danych osobowych i wizerunku małoletnich

5.1. Zasady ochrony danych osobowych

Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych):

- a. osoby prowadzące zajęcia z małoletnimi mają obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarzają oraz zachowania tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem;
- b. dane osobowe małoletniego są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów;
- c. osoby prowadzące zajęcia z małoletnimi są uprawnione do przetwarzania danych osobowych i ich udostępnienia jedynie w ramach podejmowanych działań za zgodą prawnych opiekunów dziecka.

5.2. Zasady ochrony wizerunku małoletnich

- a. osoby prowadzące zajęcia z małoletnimi uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę jego wizerunku.
- b. prowadzącym zajęcia z małoletnimi nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego.
- c. przed utrwaleniem wizerunku małoletniego należy dziecko oraz opiekuna poinformować o tym, gdzie i w jakich celach jest wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.

6. Zasady chroniące dotyczące wszystkich

- a. Sakrament pokuty i pojednania, a także spotkania związane z towarzyszeniem duchowym powinny odbywać się w miejscach do tego wyznaczonych (konfesjonał lub miejsce osobne, ale widoczne). Jeśli nie można zachować tej zasady (np. w czasie wakacji, pielgrzymki czy przy spowiedzi osoby chorej czy z niepełnosprawnością), należy zadbać o to, by spowiednik i penitent byli dostępni (drzwi pomieszczenia nie mogą być zamknięte na klucz) lub widoczni dla innych osób (np. uchylone drzwi do pomieszczenia). Niedopuszczalne jest spowiadanie w pokojach prywatnych.
- b. Podczas Mszy świętych o uzdrowienie połączonych z modlitwą wstawienniczą należy zadbać o to, aby modlitwa taka odbywała się przy głównym ołtarzu, w miejscach godnych, widocznych, centralnych, a nie w różnych „zaulkach”, przyciemnionych pomieszczeniach.
- c. Zaleca się, aby odwiedziny chorych odbywały się w obecności osoby trzeciej.
- d. Do udziału w wizytach duszpasterskich należy zapraszać tylko takie osoby, które wykazują się odpowiednią dojrzałością np. w obszarze zachowania dyskrecji.
- e. Zobowiązania i obietnice księdza, pracownika lub osoby posługującej w parafii, zwłaszcza te, za które uiszczono wynagrodzenie, powinny być udokumentowane w formie pisemnej, a kopia przekazana beneficjentowi.

Rozdział IV

REKRUTACJA OSÓB I ICH EDUKACJA

1. Zasady rekrutacji obowiązujące proboszcza

1.1. O każdej osobie zaangażowanej w parafii i mającej kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad dziećmi **uzyskuje dane z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym**. Nawet w przypadku osób mających krótkotrwały kontakt z dziećmi na terenie parafii uzyskanie takiej informacji jest zalecane, chociaż nie stanowi to obowiązku prawnego. W takim przypadku należy jednak najpierw uzyskać zgodę osoby objętej takim sprawdzeniem.

Informacje z wrotne otrzymane z systemu teleinformatycznego Proboszcz drukuje i składa do akt osobowych danej osoby.

1.2. Przed nawiązaniem stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi **ma obowiązek uzyskania od tej osoby informacji z Krajowego Rejestru Karnego** w zakresie przestępstw określonych w rozdz. XIX k.k. (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV k.k. (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości) oraz w zakresie art. 189a k.k. (handel ludźmi), art. 207 k.k. (znęcanie się nad osobą najbliższą lub pozostającą w stosunku zależności) oraz przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Uzyskaną informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności i także składa do akt osobowych danej osoby.

1.3. Od osoby którą zamierza dopuścić do działalności związanej z pracą z małoletnim pobiera oświadczenie o państwie/ państwach (innych niż RP), w których zamieszkiwał w ostatnich 20 latach pod rygorem odpowiedzialności karnej.

1.4. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, w ówczas taka osoba składa, pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany oraz nie wydanobecnego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych wobec małoletnich (**Załącznik 1_ Oświadczenie o krajach zamieszkania**).

1.5. Jeśli parafia zatrudnia firmy z zewnątrz lub udostępnia im pomieszczenia, właściciel firmy musi przedstawić proboszczowi **oświadczenie o sprawdzeniu swoich pracowników**, którzy wejdą na teren parafii i będą mogli mieć kontakt z dziećmi, w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Otrzymany dokument oświadczenia Proboszcz parafii zachowuje w aktach związanych ze Standardami Ochrony Małoletnich.

2. Edukacja osób zajmujących się profilaktyką w parafii

2.1. Wszyscy pracownicy i wolontariusze w parafii otrzymują potrzebną im wiedzę o standardach przyjętych i obowiązujących w parafii – kodeksie zachowań, procedurach związanych z interwencją i zgłoszeniem.

2.2. Za przeprowadzenie szkolenia odpowiedzialny jest proboszcz. Szkolenie może przeprowadzić osoba odpowiedzialna w parafii za prewencję lub zaproszona z zewnątrz pod warunkiem, że posiada do tego kompetencje.

2.2. Pracownicy i wolontariusze pełniący funkcje wychowawcze lub formacyjne dodatkowo otrzymują potrzebną wiedzę dotyczącą:

- rodzajów przemocy (w tym przemocy rówieśniczej);

- rozpoznawania oznak przemocy (w tym wykorzystania seksualnego);
- strategii działania sprawców przemocy (w tym przemocy seksualnej);
- rozmowy z dzieckiem/nastolatkiem/osobą bezbronną na temat krzywdy;
- rozmowy z dorosłymi (gdy ktoś pracuje z grupą dorosłych) dotyczącą przemocy;
- zagrożeń i ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie;
- innych zaleceń obowiązujących w danej placówce/miejscu duszpasterskim.

2.3. Każda osoba pracująca z dziećmi i osobami bezbronnymi:

- składa oświadczenie o zapoznaniu się z polityką ochrony dzieci i zobowiązaniu do jej przestrzegania (**Załącznik 2_Oświadczenie o zapoznaniu się z polityką ochrony dzieci**);
- otrzymuje zaświadczenie o udziale w szkoleniu(**Załącznik8_Zaświadczenie o udziale w szkoleniu**);
- co dwa lata uczestniczy w szkoleniu z zakresu prewencji.

2.4. Osoby odpowiedzialne za prewencję w parafii powinny mieć także wiedzę na temat:

- budowania systemu prewencji zgodnego z wymogami Kościoła i ustaw państwowych (obecnie tzw. „Ustawa Kamilka” i Krajowy Plan Przeciwdziałania Przepęstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich na lata 2023-2026 oraz Wytyczne KEP, dokument prewencji KEP);
- podstawowych procedur prawnych (kanonicznych i przewidzianych przez Kodeks karny);
- czynników ryzyka i czynników ochronnych;
- funkcjonowania w środowisku lokalnym placówek pomocowych;
- procedur ustalonych dla danej parafii.

Rozdział V

STRUKTURA ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Zakres działań wynikający z odpowiedzialności proboszcza dotyczy

- wdrożenie w życie standardów ochrony małoletnich;
- za niezastosowanie się do standardów odpowiedzialność personalnie ponosi proboszcz parafii, również wobec prawa;
- powołanie osoby lub Zespołu ds. Prewencji (należy do niego również tzw. osoba zaufana);
- interwencję w przypadku zaistnienia przemocy. Proboszcz powinien to zrobić we współpracy z osobą zaufaną i Zespołem ds. Prewencji;
- bezpieczne przechowywanie notatek ze zdarzeń;
- aktualizacji co dwa lata dokumentu zawierającego standardy ochrony małoletnich;
- ewaluacji dokumentu we współpracy z odpowiedzialnymi za prewencję, a następnie konsultowana z osobami zaangażowanymi w duszpasterstwo parafialne.

2. Zakres działań wynikający z odpowiedzialności osoby zaufanej oraz Zespołu ds. Prewencji

- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących nierespektowania standardów. **Osoba zaufana** nie może na własną rękę podejmować działań służących wyjaśnieniu podejrzeń i zarzutów lub weryfikacji zgłaszanych faktów. Obowiązuje ją zasada poufności (**Załącznik 3_Oświadczenie o zachowaniu poufności**). Powinna to być osoba faktycznie budząca zaufanie, posiadająca tzw. kompetencje miękkie, predysponujące ją do kontaktu z osobami skrzywdzonymi;
- dokumentowanie wszelkiej działalności dotyczącej ochrony oraz interwencji i pomocy.

3. Odpowiedzialność dotyczy

- dokonywania wpisów w rejestrze zdarzeń przez osoby bezpośrednio zaangażowane w daną aktywność;
- prowadzenia rejestru zdarzeń zgodnie z zasadami ochrony danych wrażliwych (**Załącznik 4_Zasady sporządzania notatki**).

4. Odniesienie do diecezji

Zgłoszenia nadużycia, przemocy, niewłaściwego zachowania bezpośrednio związane z osobą duchowną należy kontaktować z delegatem **ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży** lub osobami odpowiedzialnymi za prewencję.

5. Płaszczyzny powinności spoczywające na duszpasterzach, animatorach, wolontariuszach osób małoletnich w parafii

- czuwać nad własną dojrzałością emocjonalną, psychiczną, duchową;
- starać się o dobór wierzących, rzetelnych, zweryfikowanych i odpowiednio przeszkolonych osób do pełnienia funkcji animatorów, wychowawców;
- wspierać dzieci w ich rozwoju ku dojrzałości;
- dbać o respektowanie zasad kultury (wobec dzieci i między nimi);
- czuwać nad równym traktowaniem dzieci, z uwzględnieniem ich potrzeb i osobistych uwarunkowań;
- dbać o przestrzeganie prawa do nienaruszalności cielesnej i prywatności;
- organizować działania duszpasterskie w miejscach bezpiecznych;
- utrzymywać możliwie żywy i transparentny kontakt z rodzicami dzieci;
- dbać o przestrzeganie zasad prywatności i ochrony wizerunku oraz danych osobowych dzieci.

Rozdział VI

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZGŁOSZENIA PRZEMOCY LUB NIEWŁAŚCIWEGO ZACHOWANIA

1. Sposoby reagowania na oskarżenia lub niewłaściwe zachowania

1.1. W przypadkach przemocy fizycznej bądź seksualnej, gdy sprawcą jest osoba dorosła lub dziecko, należy zgłosić ten fakt zgodnie z prawem do organów ścigania lub/ oraz do delegata właściwej instytucji kościelnej.

1.2. Gdy sprawa dotyczy niewłaściwego zachowania osób świeckich zatrudnionych w parafii bądź wolontariuszy, sprawę należy zbadać i podjąć adekwatne kroki w zależności od tego, czego dotyczyło to zachowanie. Każdorazowo należy podjąć z tą osobą rozmowę i jeśli zajdzie taka potrzeba, to okresowo lub stale wycofać ją z pracy duszpasterskiej.

1.3. Jeśli niewłaściwe zachowanie dotyczy dziecka, należy o tym zawiadomić jego rodziców oraz dyrekcję szkoły i wraz z nimi podjąć odpowiednie działania.

1.4. Jeśli sprawa dotyczy niewłaściwych zachowań dzieci wobec siebie nawzajem, należy niezwłocznie zawiadomić rodziców dzieci oraz dyrekcję szkoły i wraz z nimi podjąć odpowiednie działania.

1.5. Osoba zaufana przy przyjmowaniu zgłoszeń współpracuje z proboszczem.

1.6. Każda informacja o niewłaściwym zachowaniu powinna być traktowana poważnie, gdyż jest działaniem prewencyjnym.

1.7. Jeśli dorosły zaangażowany w pracę duszpasterską w parafii dowie się od dziecka, że doświadcza ono przemocy, automatycznie ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

2. Działania obowiązkowe w przypadku stwierdzenia krzywdzenia małoletniego

W prawie karnym wyróżnić możemy 2 rodzaje obowiązków zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa. Pierwszy z nich to obowiązek społeczny, drugi to obowiązek prawny.

2.1. Obowiązek społeczny - zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

Wynika on z art. 304 § 1 k.p.k. Z artykułu tego możemy dowiedzieć się, że każdy kto dowiedział się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym Prokuraturę lub Policję. Ale w przypadku obowiązku społecznego, niezawiadomienie odpowiednich organów ścigania nie stanowi przestępstwa.

2.2. Obowiązek prawny - zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa.

Bezwzględny obowiązek zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa mamy wtedy gdy przestępstwo dotyczy tych najpoważniejszych czynów zabronionych. Ustawodawca wymienił je w art. 240 § 1 k.k. Do czynów tych należy m.in.: zabójstwo, seksualne wykorzystanie bezradności lub niepoczytalności innej osoby, obcowanie płciowe z osobą małoletnią lub doprowadzenie jej do poddania się czynnościom seksualnym, zamach na życie Prezydenta RP.

Niepoinformowanie organów ścigania o przestępstwie w przypadku czynów zabronionych stanowi przestępstwo. Osoba, która tego zaniecha musi liczyć się z narażeniem na odpowiedzialność karną. Za takie zachowanie, grozi kara pozbawienia wolności do lat 3.

3. Interwencje w przypadku zaistnienia krzywdy lub niewłaściwego zachowania wobec małoletniego

3.1. **Interwencja cywilna** jest podejmowana w sytuacji, w której w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom, dochodzi do zagrożenia dobra małoletniego poprzez wywołanie szkody majątkowej lub niemajątkowej.

3.2. **Interwencja karna** jest podejmowana w sytuacji podejrzenia popełnienia wszelkiego rodzaju czynu zabronionego na szkodę dziecka oraz wszelkiego rodzaju wykroczeń na szkodę dziecka.

3.3. Interwencja Niebieskiej Karty jest podejmowana w sytuacji podejrzenia występowania przemocy domowej przez którą należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej.

Rozdział VII

POMOC OSOBOM SKRZYWDZONYM

1. Zasady udzielania pomocy małoletniemu dotkniętemu krzywdą

1.1. Podstawą udzielania pomocy dziecku krzywdzonemu jest podmiotowy kontakt (w tym nie zmuszanie go do potwierdzenia naszych podejrzeń) oraz zapewnienie mu bezpieczeństwa, najlepiej we współpracy z rodzicami lub, jeśli nie jest to możliwe – poprzez interwencję prawną oraz działania instytucjonalne.

1.2. Zasadą udzielania pomocy dziecku krzywdzonemu przez parafię jest współpraca zespołowa (ograniczona jednak, ze względu na zachowanie dyskrecji, do osób pracujących z dzieckiem z włączeniem w to tzw. „osoby zaufania”) oraz interdyscyplinarna.

1.3. Podejmowane działania powinny opierać się na diagnozie dziecka i jego sytuacji, powinny być monitorowane i prowadzone do czasu uzyskania poprawy sytuacji dziecka. Działania parafii nie kończą się zatem z chwilą nawiązania współpracy z rodziną dziecka lub przekazania zawiadomienia odpowiednim służbom.

1.4. Proboszcz, osoba zaufana, Zespół ds. Prewencji zawsze podejmuje działania zgodne z posiadanymi kompetencjami.

2. Współpraca interdyscyplinarna na rzecz pomocy małoletniemu

Przemoc wobec dzieci jest problemem, który wymaga zdecydowanego i jednocześnie wyważonego działania wszystkich osób, które dowiedziały się o niej lub podejrzewają jej występowanie. Ważne jest by było ono oparte na profesjonalnej wiedzy i umiejętnościach poszczególnych osób, zespołowe, skoordynowane, by bazowało na przyjętych w parafii, zgodnych z prawem, zasadach i procedurach, a także wykorzystywało wiedzę i kompetencje innych służb odpowiedzialnych za pomoc.

Połączenie kompetencji parafii, szkoły, poradni specjalistycznej, służby zdrowia, ośrodka pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacji pozarządowych, policji, prokuratury, sądu, podnosi skuteczność udzielanej pomocy.

3. Telefony i kontakty wsparcia

- 571 805 535 Dyżur telefoniczny „Zgłoś krzywdę” można uzyskać informacje o procedurach kościelnych oraz wsparcie w przypadku trudności w zgłoszeniu krzywdy;
- E-mail konsultacje.kanoniczne@fsj.org.pl służy udzielaniu konsultacji w obszarze prawa kanonicznego osobom, które zgłosiły krzywdę wykorzystania seksualnego w Kościele;
- 116111 - telefon zaufania dla dzieci i młodzieży;
- 800120226 - policyjny telefon zaufania;
- 800120002 - niebieska linia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 413664847 - Centrum Interwencji Kryzysowej Caritas Diecezji Kieleckiej;
- 413445592 - Poradnia Rodzinna Duszpasterstwa Rodzin Diecezji Kieleckiej.

Rozdział VIII

SPOSÓB POSTĘPOWANIA Z OSKARŻONYMI O WYRZĄDZENIE KRZYWDY LUB NIEWŁAŚCIWE ZACHOWANIE

1. Charakterystyka osoby oskarżonej

1.1. Do parafii mogą należeć osoby, które są oskarżone o różne przestępstwa bądź mają wyrok w zawieszeniu, lub też wróciły do środowiska po odbytych wyroku. Nie powinny one pracować z dziećmi, natomiast powinny zostać objęte pomocą duszpasterską.

1.2. W sytuacji, gdy oskarżonym jest dziecko, należy współpracować z jego rodzicami lub opiekunami prawnymi w takim zakresie, w jakim jest to możliwe i potrzebne. Ich również dobrze jest otoczyć opieką duszpasterską.

1.3. W sytuacji, gdy osobą oskarżoną jest kapłan lub osoba konsekrowana, należy zastosować się do wskazań uzyskanych od biskupa miejsca. Wobec takiej osoby powzięte zostają kroki przewidziane przez Wytyczne KEP. Taka osoba pod żadnym pozorem nie może pracować z dziećmi; natychmiast należy ją odsunąć od podejmowanej pracy na czas wyjaśnienia sprawy.

1.4. Gdy osobą oskarżoną jest świecki pracownik lub wolontariusz parafialny, należy odsunąć taką osobę od podejmowanej pracy na czas wyjaśnienia sprawy lub do czasu decyzji prokuratury oraz objąć ją opieką duszpasterską.

2. Prawa osoby oskarżonej

2.1. W procesie wyjaśniania sprawy oraz w podawaniu informacji należy również zadbać o zachowanie ochrony dobrego imienia domniemanego sprawcy.

2.2. W przypadku zaistnienia fałszywego oskarżenia, jeśli zarzuty nie zostaną potwierdzone, a oskarżenie znane było osobom postronnym, należy przekazać im informację o niewinności oskarżonego w formie komunikatu.

Załącznik 1 - Oświadczenie o krajach zamieszkania

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 z późn. zm.)

Ja niżej podpisany/a oświadczam, że:

1. Posiadam obywatelstwo innego państwa niż Rzeczypospolita Polska: tak/nie*
2. Jeśli odpowiedź brzmi „tak” to proszę wpisać państwo
3. W ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałem/nie zamieszkiwałem w innych państwach *
4. Proszę wpisać państwo/ państwa:.....
5. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*
6. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw, gdyż państwo to nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi : tak/nie*
7. Oświadczam, że prawo państwa nie przewiduje sporządzenia informacji z rejestru karnego: tak/nie*
8. Oświadczam, że w państwie nie prowadzi się rejestru karnego: tak/nie.*
9. Oświadczam, że nie byłem prawomocnie skazany w państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłem się takich czynów zabronionych, oraz nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.
10. Oświadczam, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenia podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu Karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. **

.....
Miejscowość, data Imię i nazwisko (czytelny podpis)

*niepotrzebne skreślić

**art. 233 KK [Fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:

- 1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,
- 2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Załącznik 2 - Oświadczenie o zapoznaniu się z polityką ochrony małoletnich

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 ust. 1-11 oraz art. 22 b- art. 22 c Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 z późn. zm.)

Ja niżej podpisana/y oświadczam, że:

1. Zapoznałam/zapoznałem się z treścią dokumentu pn. „Standardy Ochrony Małoletnich” obowiązującego w
(nazwa parafii).
2. Oświadczam*, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenia podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu Karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.**

.....
Miejscowość, data Imię i nazwisko (czytelny podpis)

* dotyczy osób pełnoletnich

**art. 233 KK [Fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:

- 1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,
- 2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Załącznik 3 - Oświadczenie o zachowaniu poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia dziecka oraz przetwarzanych danych osobowych

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że znana jest mi treść przepisu art. 241 § 1 – § 3 k.k.* i wynikające z niego zakazy:

1. rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym;
2. rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności;
3. rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Oświadczam, że znane są mi zasady bezpiecznego przetwarzania danych osobowych w ramach polityki RODO.

Zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, które zostały mi ujawnione w procedurze interwencyjnej w związku ze zgłoszeniem przemocy wobec dziecka, zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka lub podjęciem innych działań w celu ochrony dziecka.

.....
Miejscowość, data Imię i nazwisko (czytelny podpis)

* art. 241 [rozpowszechnianie wiadomości]

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

§ 1. Kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności.

§ 3. Karze określonej w § 1 podlega, kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Załącznik 4 - Zasady sporządzania notatki dotyczącej zdarzenia

- Zapisz dokładną datę i godzinę, kiedy incydent został zgłoszony.
- Podaj imię i nazwisko dziecka, wiek, adres zamieszkania (jeśli dostępny), szkołę oraz wszelkie inne istotne informacje.
- Opisz dokładnie to, co zostało zgłoszone, włączając miejsce, czas i wszelkie istotne szczegóły zdarzenia (możesz zacytować zwroty użyte przez dziecko lub inną osobę zawiadamiającą).
- Jeśli istnieją, uwzględnij dane wszelkich świadków incydentu, w tym ich imiona, nazwiska, adresy i numery telefonów kontaktowych. Mogą to być również osoby, którym dziecko wcześniej zgłaszało przemoc.
- Opisz kroki, które podjęto w odpowiedzi na zgłoszenie, w tym komunikację z organami ścigania, rodzicem/rodzicami/opiekunem/opiekunami, działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku itp.
- Wymień wszelkie instytucje lub osoby, z którymi został nawiązany kontakt w związku z incydentem.

Uwaga!

Jeśli w notatce znajdują się dane osobowe, proboszcz staje się automatycznie ich administratorem i stosuje się do przepisów RODO. Osoba sporządzająca notatkę informuje o dobrowolności podania danych osobowych (imię nazwisko, dane do kontaktu).

NOTATKA SŁUŻBOWA z przyjęcia zgłoszenia przemocy

Data i czas zgłoszenia			
Imię i nazwisko osoby zgłaszającej (nr tel., e-mail)			
Imię i nazwisko osoby skrzywdzonej (nr tel., e-mail)			
Imię i nazwisko osoby stosującej przemoc (nr tel., e-mail)			
Forma krzywdzenia, miejsce, okoliczności towarzyszące			
Świadkowie			
Forma podjętej interwencji	Zawiadomienie o popelnieniu przestępstwa (art. 304 k.p.k.)	Wniosek o wgląd w sytuację dziecka / rodziny	Inny rodzaj interwencji (jaki?)
Dane organu / placówek / osób / instytucji, do których zgłoszono interwencję i z którymi się kontaktowano			

.....
Miejscowość, data Imię i nazwisko (czytelny podpis)

Załącznik 5 –Oświadczenie organizatora wypoczynku¹ dla małoletnich

OŚWIADCZENIE

Działając w imieniu organizatora wypoczynku dla małoletnich tj.....
.....

(wpisać pełną nazwę organizatora wraz z danymi adresowymi)

organizowanego w dniach od.....do.....
w.....
.....

(wpisać dane ośrodka, w którym odbywa się wypoczynek)

oświadczam, że organizator posiada wszelkie zgody i dokumenty wymagane przepisami prawa na wyjazd z osobami niepełnoletnimi, w tym w szczególności pisemnymi zgodami udzielonymi przez rodziców lub opiekunów prawnych małoletnich.*

.....
Miejscowość, data Imię i nazwisko (czytelny podpis)

¹ Dłuższego niż jeden dzień.

*Podstawa prawna oświadczenia : Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 z późn. zm.)

Załącznik 6 – Parafialny Zespół ds. Prewencji

Parafialny Zespół ds. Prewencji				
Data powołania				
Skład Zespołu				
Lp.	Funkcja w Zespole	Imię i Nazwisko	Dane teleadresowe	Wykonywany zawód / funkcja społeczna
1.	Ks. Proboszcz			
2.	Osoba Zaufana			
3.	Członek			
4.	Członek			
5.	Członek			
6.	Członek			
7.				
8.				
9.				
10.				

.....
Imię i nazwisko Księdza Proboszcza
 (czytelny podpis)

Załącznik 7 – Wykaz osób podejmujących działania z małoletnimi w ramach parafialnych inicjatyw duszpastersko-katechetycznych

Lp.	Imię i Nazwisko	Forma i zakres podejmowanego działania z małoletnimi	Data odbycia szkolenia ze Standardów Ochrony Małoletnich	Data złożenia dokumentu z Krajowego Rejestru Karnego	Data weryfikacji osoby w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym	Dane teleadresowe
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

.....
Imię i nazwisko Księdza Proboszcza

(czytelny podpis)

Załącznik 8 - Zaświadczenie o udziale w szkoleniu ze Standardów Ochrony Małoletnich w parafii

.....
(wpisujemy nazwę parafii)

Miejsce, dnia 2024 r.

Z A Ś W I A D C Z E N I E

Ksiądz / Pan / Pani

.....
uczestniczył / uczestniczyła w szkoleniu

Standardy Ochrony Małoletnich

zorganizowanym przez

parafię

w dniu 2024 r.;

Tematyka szkolenia:

- Akty i dokumenty prawne związane ze Standardami Ochrony Małoletnich;
- Objasnienie i znaczenie terminologii związanej z funkcjonowaniem Standardów;
- Rekrutacja osób do wykonywania działań z małoletnimi i ich edukacji;
- Zakres odpowiedzialności spoczywający na osobach z Zespołu ds. Prewencji;
- Procedury postępowania w sytuacji zgłoszenia przemocy lub niewłaściwego zachowania;
- Pomoc osobom skrzywdzonym;
- Sposób postępowania z oskarżonymi o wyrządzenie krzywdy.

*Imię i nazwisko Księdza Proboszcza /
Prowadzącego szkolenie
(czytelny podpis)*

**Załącznik 9 - Protokół z zebrania przedstawicieli parafii dorosłych i dzieci biorących udział w przygotowaniu dokumentu pn. „Standardy Ochrony Małoletnich w parafii”
(wpisujemy nazwę parafii)**

Miejsce, dnia 2024 r.

PROTOKÓŁ

W dniu 2024 roku odbyło się spotkanie podczas, którego przedstawiciele parafii wspólnie z Księdzem Proboszczem podjęli się zadania przygotowania dokumentu pn. „Standardy Ochrony Małoletnich”.

Uczestnicy spotkania pracowali w oparciu o Ustawę z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw, Wytyczne Konferencji Episkopatu Polski, materiałów opracowanych przez Centrum Ochrony Dziecka oraz Fundację Św. Józefa, jak również Zespół ds. Prewencji diecezji kieleckiej.

W obradach wzięli udział:

1. Ks. Proboszcz
2. N.N.
3. N.N.
4. N.N.
5. N.N.
6. N.N.
7. N.N.
8. N.N.
9. N.N.
10. N.N.

.....
Imię i nazwisko Księdza Proboszcza